

BLIŻEJ BRUKSELI

INTELIGENTNA SPECJALIZACJA

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE
WIDZIANE Z POZIOMU BRUKSELI

PLATFORMA S3 - JAK WYJAŚNIĆ
KONCEPCJĘ INTELIGENTNEJ
SPECJALIZACJI

MAŁOPOLSKA PODBIJA
BRUKSEŁĘ

OD INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI
DO AWANGARDOWEJ INICJATYWY

KONTAKT

Przedstawicielstwo Małopolski w Brukseli
Rue de Luxembourg 3,
1000 Brussels, BELGIUM

bruxelles@umwm.pl
tel: +32 2 513 79 98

www.malopolskaregion.eu
www.facebook.com/MalopolskaRegionBrussels

DESIGN

Parastudio
www.parastudio.pl

-
- 1 PLATFORMA S3 - JAK WYJAŚNIĆ
KONCEPJĘ INTELIGENTNEJ
SPECJALIZACJI | Wywiad z Krzysztofem Mieszkowskim

 - 2 STRATEGIE BADAŃ I INNOWACJI
NA RZECZ INTELIGENTNYCH
SPECJALIZACJI RIS³, OKAZJĄ DO
BUDOWANIA INTELIGENTNEGO
SYSTEMU W REGIONIE | Christian Saublens

 - 3 INTELIGENTNE SPECJALIZACJE
WIDZIANE Z POZIOMU BRUKSELI | Wywiad z Richardem Tuffs

 - 4 INTELIGENTNE SPECJALIZACJE
MAŁOPOLSKI | Piotr Kopyciński

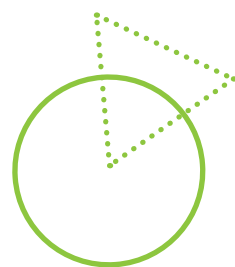
 - 5 OD INTELIGENTNYCH
SPECJALIZACJI DO AWANGARDOWEJ
INICJATYWY | Wywiad z Janem Larosse

 - 6 MAŁOPOLSKA PODBIJA BRUKSEŁĘ

 - 7 QUESTIO IURIS | Komunikat Komisji Europejskiej
-
-

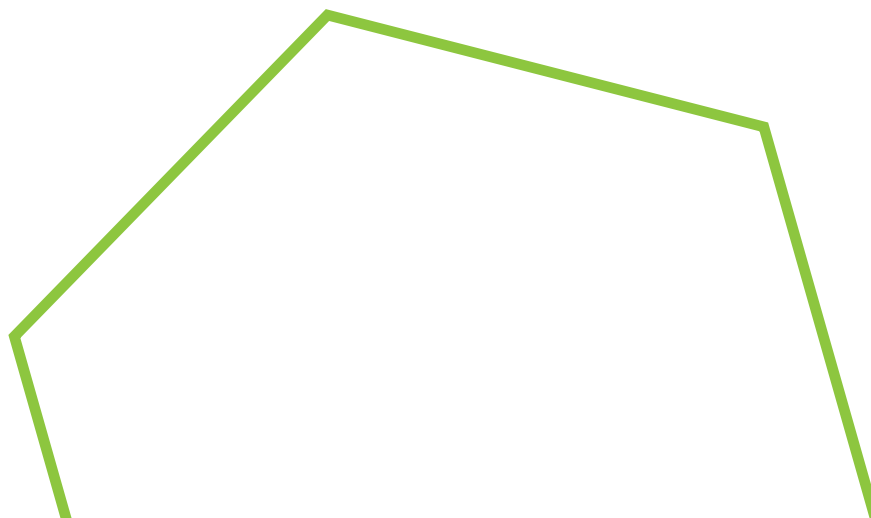
Platforma S3 – jak wyjaśnić koncepcję inteligentnej specjalizacji ?

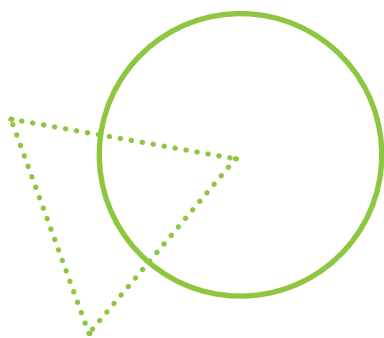
Wywiad z Krzysztofem Mieszkowskim z Platformy S3, JRC-IPTS, Sewilla, Hiszpania

Platforma S3 wspiera kraje i regiony UE w opracowywaniu, wdrażaniu i przeglądach ich Strategii Badań i Rozwoju dla Inteligentnej Specjalizacji (RIS3). Została ona założona w 2011 roku w następstwie Komunikatu „Polityka regionalna jako czynnik przyczyniający się do inteligentnego rozwoju w ramach strategii Europa 2020”; rolą Platformy S3 jest dostarczanie informacji, metodologii, wiedzy i doświadczeń krajowym i regionalnym decydom, jak również promowanie wzajemnego uczenia się, współpracy trans-krajowej i udział w dyskusjach akademickich dotyczących koncepcji inteligentnej specjalizacji.

Inteligentna specjalizacja to strategiczne podejście mające na celu stymulowanie rozwoju gospodarczego poprzez precyzyjne ukierunkowane wsparcia dla badań i innowacji

Renata Jasiołek, Przedstawicielstwo Małopolski w Brukseli: Co się kryje pod pojęciem inteligentnej specjalizacji?

Krzysztof Mieszkowski: Inteligentna specjalizacja to strategiczne podejście mające na celu stymulowanie rozwoju gospodarczego poprzez precyzyjne ukierunkowane wsparcia dla badań i innowacji (B+I). Istnienie Strategii Badań i Innowacji na rzecz Inteligentnej Specjalizacji jest podstawą dla wszystkich krajowych i regionalnych inwestycji z funduszu EFRR w B+R i innowacje w obecnej unijnej perspektywie finansowej 2014-2020. Zakłada się, iż wprowadzenie tych strategii w życie spowoduje znaczący

wkład polityki spójności w Unijną Strategię Wzrostu „Europa 2020”. Inteligentna specjalizacja to proces, w którym identyfikowane są regionalne i/lub krajowe przewagi konkurencyjne oraz wewnętrzne i zewnętrzne rynkowe potencjały; angażowane są wszystkie zainteresowane tym procesem podmioty, czyli: władze publiczne, przedsiębiorcy, naukowcy, obywatele. W procesie opracowywana jest jasna wizja rozwoju; wyznaczone są priorytety inwestycyjne; dobierane są zróżnicowane

instrumenty implementacji, a poprzez przyszły monitoring i ewaluację sprawdzany będzie stopień osiągnięcia regionalnych celów rozwojowych.

Strategia ta, ma zastosowanie zarówno wobec liderów innowacji, jak i wobec słabiej rozwiniętych gospodarczo regionów bądź państw.

Co jest niezbędne aby dobrze przygotować Strategię Badań i Rozwoju dla Inteligentnej Specjalizacji (tzw. RIS3)?

Jakie są różnice pomiędzy inteligentnym rozwojem i innowacyjnymi regionami w porównaniu z poprzednią perspektywą finansową 2007-2013?

RIS3 jest przygotowywana w procesie RIS3, który jest dynamiczny i ewolucyjny, to znaczy, że nie jest to stateczna struktura, (tzn. realizowana jednorazowo w konkretnym momencie w czasie), tylko głęboko zakorzeniony proces przedsiębiorczych odkryć, w którym władze publiczne czy administracja są raczej czynnikiem go ułatwiającym niż decydem, lub nadzorcą. Strategia ta, ma zastosowanie zarówno wobec liderów innowacji, jak i wobec słabiej rozwiniętych gospodarczo regionów

bądź państw. Służyć ma maksymalizacji potencjału każdego regionu, opartego na wiedzy. W oparciu o ten proces, władze regionalne i krajowe mogą zbudować Programy Operacyjne, dzięki którym strategię inteligentnego rozwoju zostaną wprowadzone w życie.

Z jednej strony, jeśli chodzi o inteligentny rozwój, w nowej perspektywie finansowej powinno zostać zachowane to, co było dobre w poprzedniej. Z drugiej, powinno się wyeliminować to co było niewłaściwe, lub uzupełnić to, czego brakowało.

Pozytywnymi efektami, które powinniśmy zachować są: upowszechnienie doświadczenia z realizacji krajowych / regionalnych strategii innowacyjnych w ramach unijnej Polityki Spójności; współpraca pomiędzy podmiotami publicznymi

PRZEWODNIK DO RIS3:

KLUCZOWE ETAPY ROZWOJU RIS3

ETAP 1 – Analiza sytuacji/potencjału regionu

ETAP 2 - Zarządzanie – przedsiębiorczy proces odkrywczy

ETAP 3 - Wizja przyszłości

ETAP 4 - Wybór priorytetów

ETAP 5 - Dobór instrumentów politycznych

ETAP 6 - Monitoring i ewaluacja

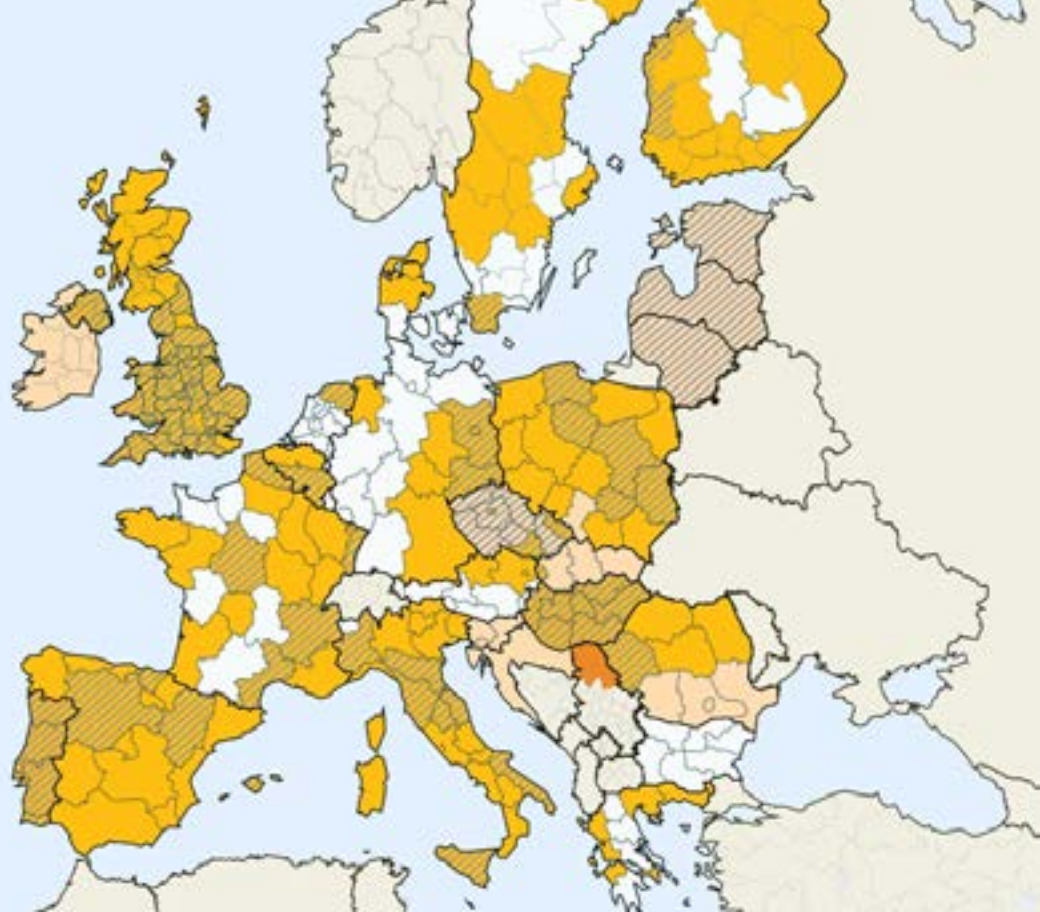
i prywatnymi, oraz usprawniona komunikacja pomiędzy dostawcami technologii, a ich odbiorcami.

Z kolei negatywne aspekty, których chcemy uniknąć to: brak koordynacji badań z przemysłową i ekonomiczną strukturą regionów; pojmowanie innowacji w zbyt wąskim aspekcie tzn. koncentrowanie się głównie (lub wyłącznie) na jej wymiarze technologicznym; bezrefleksyjne kopiowanie rozwiązań wprowadzonych przez najlepiej prosperujące regiony i rozdysponowanie limitowa-

nych zasobów na wszystkie sektory; brak transgranicznej i transregionalnej wizji rozwoju. Oczywiście implementacja inteligentnej specjalizacji może napotkać na różne przeszkody. Państwa i regiony powinny wybrać swoje własne ścieżki rozwoju, spośród czterech proponowanych: modernizacja (poprawa istniejących potencjałów), dywersyfikacja (poszukiwanie nowych pól rozwoju), faza transformacji (zmiana istniejącej struktury gospodarki) czy radykalna odnowa (stworzenie całkiem nowych

przemysłów i usług).

W regionach działa wiele różnorodnych podmiotów i powinno się podjąć starania, aby wszyscy oni mieli szanse zaangażowania się w proces RIS3. Jego etapami są działania operacyjne pozwalające na opracowanie dogłębnej diagnozy, zwiększenie zaangażowania partnerów, selekcję priorytetów inwestycyjnych, stworzenie systemu monitoringu i ewaluacji a przede wszystkim opracowanie odpowiednich instrumentów finansowania, które będą służyły

implementacji. Aby pomóc w realizacji tego skomplikowanego, strategicznego procesu, Komisja Europejska stworzyła właśnie Platformę S3. Jej działalność polega między innymi na:

- Dostarczaniu [wytycznych](#) oraz [praktycznych przykładów](#)
- Organizowaniu [sesji informacyjnych](#) dla decydentów oraz brania udziału w konferencjach
- Organizowaniu [szkoleń](#)

- Ułatwianiu wymiany doświadczeń pomiędzy uczestnikami procesu w różnych krajach bądź regionach
 - Ułatwianiu [recenzowania przez partnerów](#)
 - Poprawianiu dostępu do [odpowiednich danych](#)
 - Uczestniczeniu w procesach badawczych wzbogacających kształtowanie strategii i polityk
 - Zarządzaniu interaktywnymi narzędziami
- ja newsletter S3 i strony internetowe: Eye@RIS3, [Regional Benchmarking](#), [RIS3 process self-assessment tool](#)

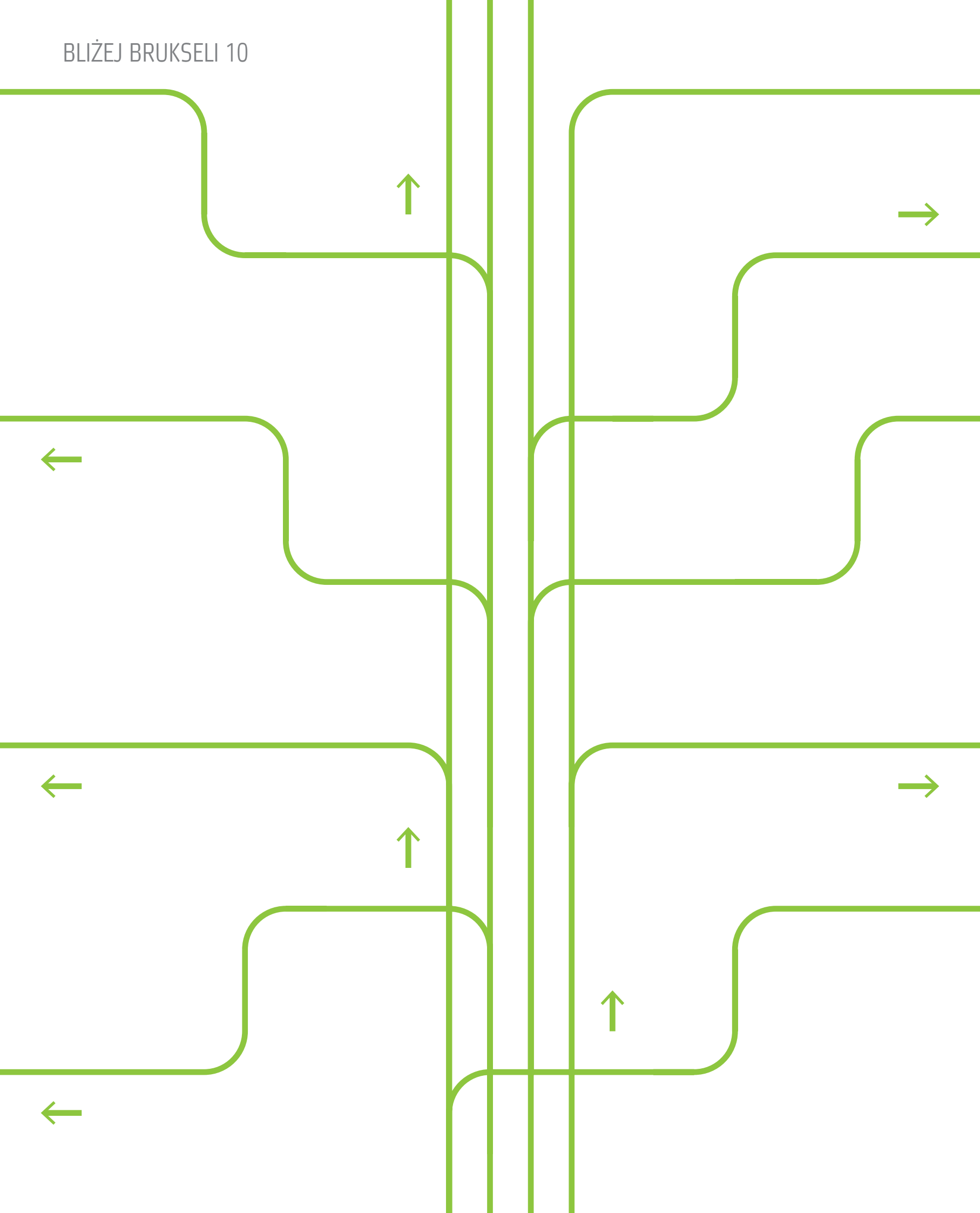
Platforma S3 jest zlokalizowana w Instytucie Perspektywicznych Technologicznych Studiów Wspólnego Centrum Badawczego z siedzibą w Sewilli. Obecnie obejmuje 14 krajów i 150 regionów Unii Europejskiej. Należą do niej również dwa regiony spoza UE. Dotychczas 7 państw i 46 regionów przeszło proces tzw. peer review (oceny dokonanej przez kolegów z innych regionów bądź krajów pracujących nad własnymi specjalizacjami). Z radością powitaliśmy w tym gronie Polskę, jako kraj i 15 polskich regionów, które dołączyły do Platformy S3.

CZYM JEST PLATFORMA S3?

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE – ROZSTAJE DRÓG

BLIŽEJ BRUKSELI 10

Strategie Badań i Innowacji na rzecz inteligentnych specjalizacji RIS³, okazją do budowania inteligentnego systemu w regionie

Główna idea RIS3 opiera się, z jednej strony na procesie przedsiębiorczego odkrywania (ang. entrepreneurial process of Discovery), a z drugiej na lokalnie uwarunkowanej przewadze konkurencyjności (ang. place-based competitive advantages).

Wiele regionów ma zwyczaj przeprowadzania analizy SWOT co pięć lub sześć lat, w celu uzyskania dostępu do środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

CHRISTIAN SAUBLENS

Belgijski inżynier handlowy z ponad trzydziestoletnim doświadczeniem lobbowania w środowisku administracji UE. Od 1992 roku dyrektor wykonawczy stowarzyszenia EURADA, posiadającego 120 członków w ponad 25 różnych krajach. Przyczynił się do powstania europejskiej sieci promującej stymulację nieformalnego kapitału podwyższonego ryzyka na poziomie regionalnym lub krajowym EBAN. Mianowany prezesem Grupy Roboczej Strategii Inteligentnych Specjalizacji (S3) ustanowionej przez DG Regio, w celu budowania świadomości regionów, na temat tej nowej koncepcji. Manager projektów współfinansowanych przez administrację UE w dziedzinie rozwoju regionalnego, współpracy przedsiębiorstw, dostępu do finansowania, globalizacji, innowacji i budowania potencjału menedżerów RDA w krajach spoza UE. Autor prac o wpływie przepisów UE na rozwój regionalny, roli agencji rozwoju w Europie i znaczenia małych i średnich przedsiębiorstw w rozwoju gospodarczym, a także dokumentów nt. przedsiębiorczości, dostępu do finansowania dla MŚP, inteligencji terytorialnej, usług wsparcia publicznego w zakresie przedsiębiorczości i innowacji, eko-innowacji. Jedną z jego najnowszych prac jest popularny „Katalog ‘nie-nonsensownych’ działań do budowania regionów o S³ poglądach”.

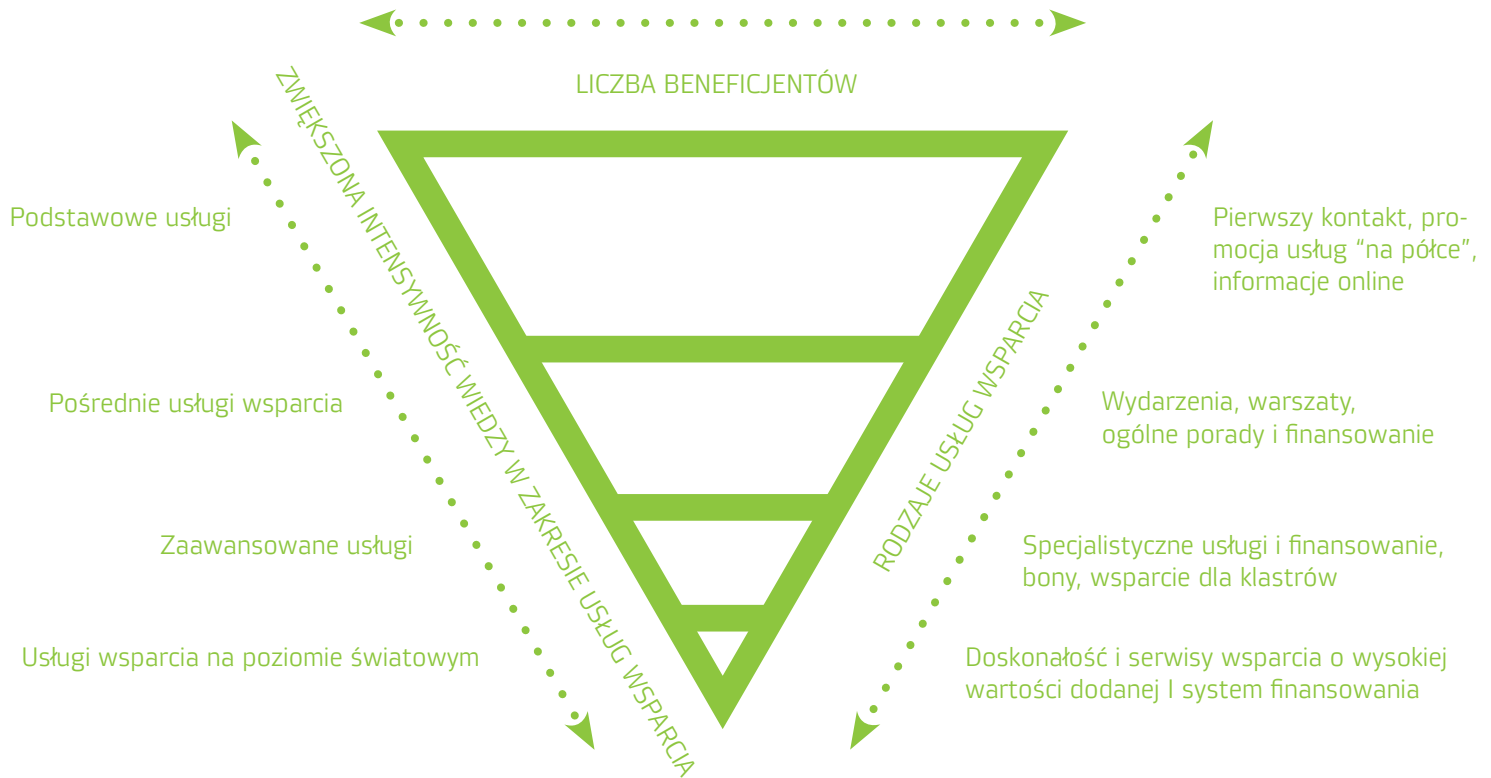
W RIS³ chodzi o przewagę konkurencyjną opartą na konkretnym miejscu, więc rzeczywiste zrozumienie rynków niszowych jest niezbędne, aby utrzymać je przy życiu.

Podstawą takiej inteligencji jest właściwy podział regionalnego portfola przedsiębiorstw

Dzięki tej metodzie mogą one przede wszystkim ocenić swoją pozycję w kontekście regionalnym i krajowym, rzadziej w europejskim lub światowym.

W okresie między dwoma analizami SWOT nie można uzyskać w pełni wartościowego rezultatu analitycznego. Obserwacje mające pomóc w ocenie, oparte są na liczbie transakcji, a nie na zrozumieniu procesu transformacji. Nikt nie prowadzi ewidencji rezultatów uzyskanych podczas poprzednich analiz.

Oprócz inwestycji, które zostały poniesione w celu spełnienia wstępnych warunków RIS3 do otrzymania pomocy finansowej, dobrym pomysłem byłoby rozpoczęcie wykonywania analiz przeprowadzanych w oparciu o inteligencję regionalną. Warto zbudować

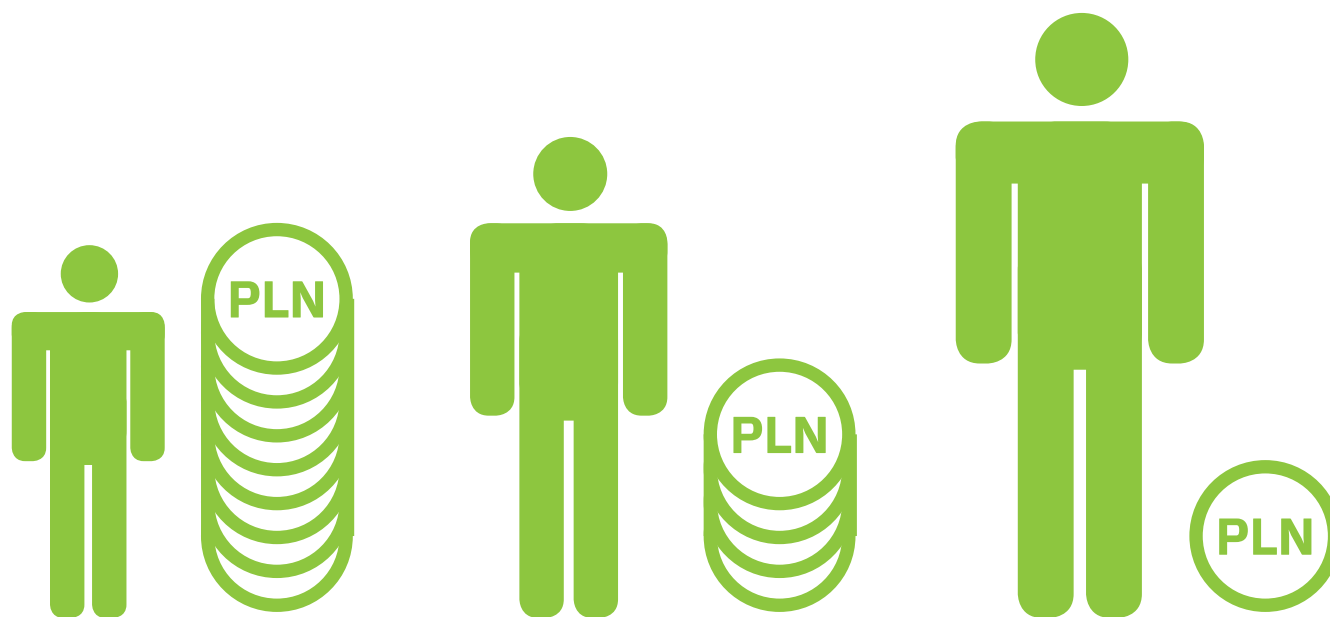

wać, jak w przypadku przedsiębiorstw, inteligentną usługę (ang. intelligence service), dedykowaną bieżącej obserwacji i analizie trendów, które mogą mieć wpływ na aktualne przewagi konkurencyjności regionu i rodzaju przedsiębiorczości.

Pięć głównych tematów, które powinny zostać wzięte pod uwagę w przypadku regionalnych inteligentnych specjalizacji to:

- Różnorodność przedsiębiorstw
- Postawa głównych interesariuszy wobec innowacji
- Sposób w jaki główni interesariusze korzystają z publicznego wsparcia
- Miejsce regionalnych interesariuszy w globalnym łańcuchu dotyczącym ich sektora
- Liczba podmiotów na rynku niszowym

Źródło: EURADA, adapted from presentation by Graemen Rennison of Scottish Enterprise (UK), at DG CONNECT 15.5.2013

Podstawą takiej inteligencji jest właściwy podział regionalnego portfola przedsiębiorstw, który dostarczałby dwa rodzaje informacji: o tym, które przedsiębiorstwa są najbardziej strategiczne dla regionu (małe, duże i start-upy) oraz jaki rodzaj instrumentów wsparcia odpowiada poszczególnym typom przedsiębiorstw.

Poprzedni schemat przedstawia uzasadnienie tego typu podziału, opierając się na zróżnicowaniu przedsiębiorstw.

Unaocznia, że świat podmiotów gospodarczych nie jest pojęciem monolitycznym. Instrumenty pomocy powinny być dopasowane do zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstw, a intensywność usług wsparcia musi być dopasowana do rzeczywistych potrzeb różnych kategorii przedsiębiorstw.

Stosunek kluczowych interesariuszy do innowacji oraz jej kierunków mógłby być interpretowany na podstawie gromadzonych danych, dotyczących następujących kwestii:

- Jakie są nowe pomysły/produkty, procesy, ulepszone stare produkty/procesy wprowadzone na rynek przez lokalne przedsiębiorstwa przez ostatnie trzy - pięć lat?
 - Jak przebiegała procedura wprowadzenia ich na rynek (początek w laboratorium, rezultat projektu badawczo-rozwojowego, obserwacja hali produkcyjnej, pomysł managera)?
 - Gdzie przedsiębiorstwa znalazły kapitał na poszczególne etapy drogi jaką przebył pomysł, aby znaleźć się na rynku (samofinansowanie, spekulacje, dotacje, kredyty, współdzielenie finansów z innymi firmami, granty na badania,...)?
 - Skąd pochodzą talenty i umiejętności (od pracowników firmy, zatrudnionych konsultantów, innych osób,...)?
 - Skąd pochodzi wiedza (od pracowników firmy, z zewnątrz...)?
 - Jakie, ewentualne wsparcie publiczne dało odczuć wyraźną różnicę?
-

I + D

Z kolei informacja jak długo brany jest pod uwagę proces przedsiębiorczego odkrywania i poziom przedsiębiorstwa, może zostać uzyskana poprzez gromadzenie danych na temat:

- Obszaru priorytetowego: wsparcie dla start-up'ów, B&R + Innowacje, umiędzynaradawianie, zwiększenie konkurencyjności, uatrakcyjnienie BIZ, polityka klastrów,...
- Celów: doskonalenie zarządzania, dostęp do źródeł funduszy, szkolenia, innowacje technologiczne, innowacje nie-technologiczne, doradztwo prawne, poszukiwania pierwszego klienta, dostęp do infrastruktury biznesu, wsparcie umiędzynaradawiania, networking/kapitał społeczny,...
- Planowanych usług: pożyczki, kapitał własny, dotacje, gwarancje, doradztwo, mentoring/coaching, szkolenia, ...
- Grupy docelowej/beneficjentów: przedsiębiorcy, start-upy, gazele, mikroprzedsiębiorstwa, ukryci mistrzowie ...
- Formy: dotacje bezpośrednie, bony

- **Rezultatów:** ilość godzin szkoleniowych lub otrzymanego mentoringu, otrzymane środki finansowe, liczba zatrudnionego personelu, wzrost sprzedaży eksportowej, liczba nowych/udokonalonych produktów/usług wprowadzonych na rynek, ilość dokonanych inwestycji,...
- **Oddziałów wykonawczych:** Ministerstwo, agencje, Izby Handlowe ...
- **Danych przedsiębiorstw obsługiwanych:** nazwa, lokalizacja, data powstania, wydział/jednostka, podpisująca umowę.

Analiza listy beneficjentów może dostarczyć informacji na temat sposobu korzystania przez przedsiębiorstwa z usług wsparcia: jednorazowo czy cyklicznie; preferencja finansowania z coachingiem lub bez; stopniowanie złożoności systemu czy preferencja dla podstawowych systemów; średnia kwota współfinansowania.

W RIS³ chodzi o przewagę konkurencyjną opartą na konkretnym miejscu.

W rzeczywistości, system pozwoliłby na gromadzenie i analizę danych dotyczących beneficjentów, takich jak:

- Typ przedsiębiorstwa (wiek, rozmiar, forma prawna,...)
- Geolokalizacja beneficjentów (miasta, obszary wiejskie, lokalizacja w parkach naukowych, w inkubatorach, w parkach przemysłowych,...)
- Liczba i częstotliwość otrzymanego wsparcia
- Rodzaj wsparcia (granty, pożyczki, doradztwo, coaching,...)
- Intensywność znajomości tego wsparcia (świadomość, kapitał społeczny,...)
- Część działalności lub cykl projektu (start-up, rozwój pomysłu, prototyp, produkcja, marketing,...)
- Sekwencja wsparcia (pojedyncza, dofinansowanie następujące po doradztwie, dofinansowanie bez doradztwa,...)
- Departament lub jednostka przedsiębiorstwa mająca dostęp do wsparcia (Dyrekcja Generalna, badania, produkcja, międzynarodowe,...)

Przegląd kluczowych przedsiębiorstw w łańcuchu wartości z sektora jest decydujący dla oceny rodzaju wsparcia potrzebnego do stawienia czoła globalnej konkurencji i do przewidywania zmian popytu lub w przenoszeniu różnych części łańcucha wartości przedsiębiorstwa (B&R, produkcji, marketingu, funkcji decyzyjnych i wsparcia).

Jako, że w RIS³ chodzi o przewagę konkurencyjną opartą na konkretnym miejscu, więc rzeczywiste zrozumienie rynków niszowych jest niezbędne, aby utrzymać je przy życiu. Należy pamiętać, że większość regionów ma takie same rodzaje oczekiwań i zasobów (energia alternatywna, bio-przemysł, żywność rolna, motoryzacja, zdrowie, ICT, turystyka, ...). Dlatego, jedynym sposobem, by coś zmienić jest dobre zdefiniowanie nisz.

Podsumowując, takie usługi informacyjne mogą pomóc władzom publicznym w inwestowaniu w świadczenia wysokiej wartości usługi dodane, jak również we wzmocnieniu wyspecjalizowanych organizacji.

Wysokiej wartości usługi dodane można podzielić na kilka kategorii ogólnych:

- Ochrona praw własności intelektualnej, wsparcie dla działalności badawczo-rozwojowej i wzrastającej jakości
- Przyspieszona komercjalizacja wyników projektów badawczych
- Wykrywanie nieaktywnych projektów innowacyjnych poprzez wdrożenie systemu zarządzania innowacjami
- Poprawa jakości wymogów na finanse pochodzące od MŚP (poprzez programy gotowości inwestycyjnej, sieci aniołów biznesu, itp.);
- Pobudzanie wzrostu (obroty i zatrudnienie) przedsiębiorstw przyjmowanych w inkubatorach;
- Zapewnienie, że pracownicy uczelni / centra badań / przedsiębiorstwa, jak i interfejsy inwestorów są sami w sobie naprawdę przedsiębiorczy i / lub, że ich wynagrodzenie jest uzależnione od wyników;

- Szkolenia wykwalifikowanych pracowników specjalizujących się w zarządzaniu i komercjalizacji innowacji
- Implementowanie przez wykonawców MŚP metod zarządzania, które pomogą uspokoić głównych wykonawców (6sigma, LEAN, wspólny rozwój, etc.);
- Tworzenie i zarządzanie platformami wielosektorowymi lub multidyscyplinarnymi w celu zwiększenia zastosowanych badań jak również innowacji i umiędzynarodowienia
- Technologia i badania rynku
- Tworzenie sieci przedsiębiorstw między nimi samymi lub z usługodawcami

Inteligentne specjalizacje widziane z poziomu Brukseli

*Wywiad z Richardem Tuffs, dyrektorem Europejskiej Sieci Regionów
w dziedzinie Badań i Innowacji (ERRIN)*

Obecność przedstawicielstw regionalnych w Brukseli jest niezwykle ważna dla właściwego zrozumienia polityki europejskiej i wywierania na nią wpływu.

RICHARD TUFFS

Ukończył studia w Wielkiej Brytanii na wydziale geografii i nauk socjalnych. Posiada stopień magistra z zakresu urbanistyki, lingwistyki stosowanej i administracji gospodarczej. Od 2010 r. dyrektor sieci ERRIN - European Regions Research and Innovation Network. Od wielu lat związany z polityką regionalną, wcześniej pracował w biurach regionalnych Kent i West Midlands. Zaangażowany w liczne projekty Unii Europejskiej jak np.: komunikacja naukowa, Future Internet, Inteligentna Specjalizacja, eko-innowacja. Jest członkiem Grupy Roboczej Inteligentnej Specjalizacji, ustanowionej przez Komisję Europejską. Był również sprawozdawcą w grupie ekspertów Komisji Europejskiej do nagrody „Stolicy Innowacji” powołanej w 2013 roku. Często zapraszany jako moderator europejskich konferencji na temat badań i innowacji.

Monika Turek, Przedstawicielstwo Małopolski w Brukseli: Sieć ERRIN rozpoczęła swoją działalność w 2001 roku. 13 lat później należy do niej 113 regionów! Jak Pan wyjaśni tak imponujący rezultat ?

Richard Tuffs : Ten imponujący rezultat jest w części związany z tym, że od czasu wprowadzenia Strategii Lizbońskiej w 2000 r., badania i innowacje są postrzegane jako główne źródło konkurencyjności regionalnej i wsparcia dla inwestycji w badania i innowacje na poziomie regionalnym z polityk Unii Europejskiej; obecnie podejście to jest kontynuowane w „Strategii Europa 2020”. Regiony są coraz bardziej świadome tego, jak ważne jest uatrakcyjnienie swojego profilu, wymiana wiedzy i rozwijanie

partnerstwa z innymi regionami, w celu konkurowania na coraz bardziej globalnym i konkurencyjnym rynku. Okazało się, że obecność przedstawicielstw regionalnych w Brukseli jest niezwykle ważna dla właściwego zrozumienia polityki europejskiej i wywierania na nią wpływu. Dzięki obecności swoich przedstawicielstw w Brukseli, regiony są bardziej świadome możliwości jakie daje Unia Europejska, mają większą możliwość nawiązywania i rozwijania partnerstw przy realizacji pro-

jektów europejskich i podnoszenia statusu swoich regionów. ERRIN jest w stanie wesprzeć biura regionalne we wszystkich tych działaniach, poprzez Grupy Robocze działające w Brukseli.

Dzięki współpracy i przekraczaniu granic, regiony mogą wpływać na politykę, rozwijać udane projekty i mieć pewność, że ich działania są dobrze nagłaśnianie w Brukseli.

Jakie są główne priorytety sieci ERRIN?

ERRIN ma cztery główne priorytety, którymi kieruje się w swojej działalności. Są nimi: polityka, projekty, profil i partnerstwo. W ramach polityki, ERRIN stara się zrozumieć, komunikować i wpływać na europejską politykę badań i innowacji. Oznacza to szukanie większej ilości potencjalnych środków na badania i innowacje, jak również więcej okazji do rozwoju projektów na poziomie regionalnym. Regiony w coraz większym stopniu są zainteresowane wsparciem własnych podmiotów, działają-

cych w obszarze badań i innowacji, z projektów europejskich. Rozwój projektów ma istotne znaczenie dla finansowania i wsparcia jakie niesie dla regionu, ale również wspierania strategicznych polityk zarówno zbiorowo jak i indywidualnie. Jeśli chodzi o profil, ERRIN udostępnia głos regionom i ich interesariuszom w dziedzinie badań i innowacji oraz podkreśla znaczenie regionalnych i innowacyjnych ekosystemów dla ogólnej konkurencyjności Europy. ERRIN wspiera również swoje regiony członkowskie

indywidualnie tak, że mogą one informować inne regiony o swoich mocnych stronach i możliwościach partnerstw europejskich oraz inwestycji wewnętrznych. Czwartym „P” jest partnerstwo. ERRIN wspiera partnerskie relacje pomiędzy swoimi członkami, ale jednocześnie na nich opiera swoją działalność. Sieć regularnie i intensywnie angażuje swoich członków, we wspieranie i organizowanie Grup Roboczych jak również w wykorzystywanie wydarzeń w celach networkingowych, w znajdowanie

ERRIN ma 13 Grup Roboczych. Na jakiej zasadzie one działają?

i zapraszanie odpowiednich prelegentów i w ogólne wspieranie misji ERRIN. W partnerstwie chodzi o dzielenie się i upewnianie, że $1+1=3!$ Dzięki współpracy i przekraczaniu granic, regiony mogą wpływać na politykę, rozwijać udane projekty i mieć pewność, że ich działania są dobrze nagłaśnianie w Brukseli.

Rolą Grupy Roboczej jest ułatwianie działalności opartej na czterech „P” – priorytetach ERRIN. Każda Grupa Robocza jest prowadzona przez niewielką grupę regionów, która opracowuje roczny plan pracy. Plan ten określa ilość spotkań w ciągu roku oraz zakres działalności grupy. Oczywiście każda grupa jest inna, w zależności od dziedziny, preferencji regionalnych i możliwości. Jednakże większość z nich chce mieć pewność co do tego, że zdobędzie wczesną i wyczerpującą wiedzę na temat polityki UE

z interesującego je obszaru, a tam gdzie jest to możliwe, także wczesną „inteligencję”, a pod tym względem regiony należące do sieci w ERRIN, mogą być w czołówce. Dla większości grup, ważnym obszarem są poszukiwania europejskich możliwości oraz rozwijanie projektów wśród członków. Należąc do Grupy Roboczej, regiony mogą również zareklamować innym swoje mocne strony i zainteresowania i znaleźć partnerów do przyszłych projektów.

Czy sieć ERRIN ma wpływ na politykę UE?

W sensie lobbingsowym, zawsze trudno jest udowodnić, że jakiś człowiek, region, kraj czy sieć wpłynęły na zmianę polityki. Z całą pewnością ERRIN jest wielkim orędownikiem regionalnego wymiaru polityki badań i innowacji. Nasze batalie nie zawsze jednak kończyły się sukcesem. ERRIN starała się np. bronić „Regionów Wiedzy” - programu działającego w ramach tzw. 7 Programu Ramowego, który otrzymał pozytywną ocenę i który nasi członkowie uznali za użyteczny. Jednak

pomimo kampanii opierającej się na tzw. „position papers”, często dołączanych przez inne sieci regionalne, program ten nie został włączony do programu „Horyzont 2020”. Tym niemniej, dzięki naszej interwencji udało się wywrzeć presję na Komisję Europejską, aby zachować tę metodologię w ramach programu Interreg Europe 2014 – 2020, w którym czytamy iż „program powinien również uwzględniać i bazować na wynikach uzyskanych przez poprzednie inicjatywy w UE, w zakresie innowacji i wspie-

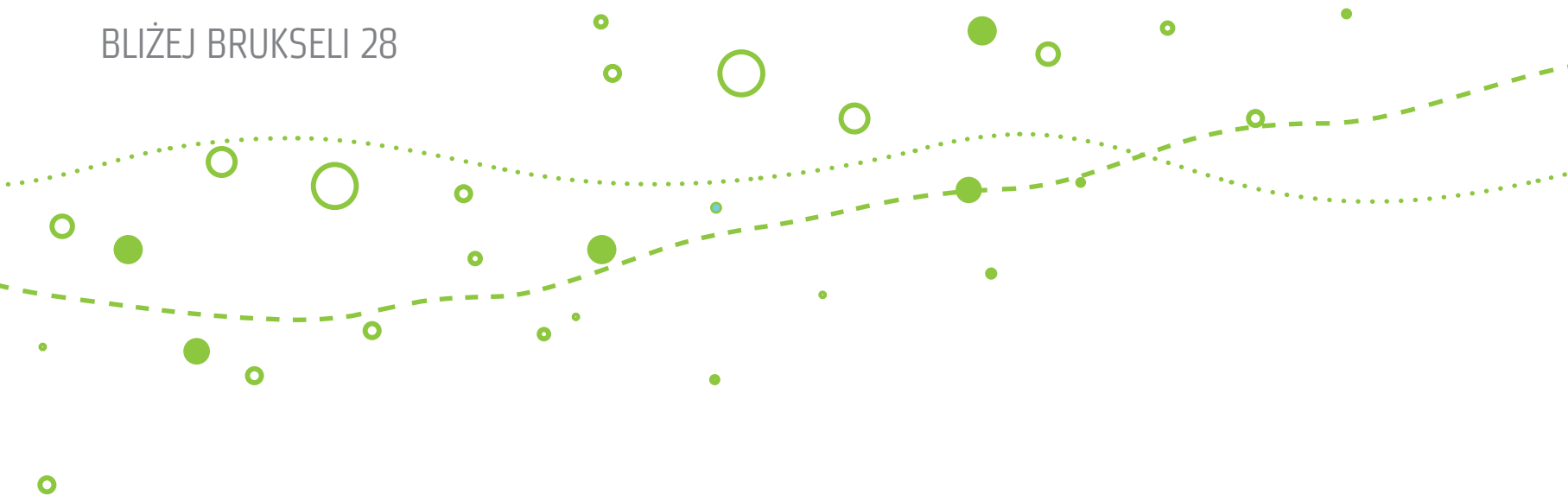
rzenia klastrów, np. inicjatywa Regiony Wiedzy”. Sieć ERRIN była również aktywna w promowaniu bieżącego naboru wniosków do Europejskiej Sieci Przedsiębiorstw (ang. Enterprise Europe Network) 2015-2020, aby bardziej skoncentrować się na innowacji i umiędzynarodawianiu MŚP i zaznaczyła w odpowiedzi na nabór, że „sieć będzie wspierać rozwój międzynarodowej konkurencyjności firm i będzie stymulować zdolność do innowacji europejskich MŚP”. ERRIN jest również członkiem

Jak, według ERRIN, regiony mogą poprawić swoją konkurencyjność poprzez zastosowanie koncepcji inteligentnej specjalizacji?

„Specialization Mirror Group”, która może wpłynąć na zmianę myślenia związanego z inteligentną specjalizacją, a my wspieraliśmy recenzje naukowe oraz wykorzystywanie przez regiony ekspertów, finansowanych przez DG Regio.

Koncepcja Inteligentnych Specjalizacji jest nowa i każdy region powinien starać się zrozumieć tę ideę we własnym kontekście instytucjonalnym. ERRIN uważa jednak, że inteligentna specjalizacja jest ważna dla regionów, gdyż może pomóc w budowaniu większej synergii między badaniami naukowymi i innowacjami oraz strategiami regionalnymi i finansowaniem. To dlatego, w ramach ERRIN, działa aktywnie Grupa Robocza ds. Inteligentnych Specjalizacji. ERRIN, wraz z dziesięcioma

członkowskimi regionami, zaangażowana jest w projekt 7PR, dotyczący inteligentnych specjalizacji. Projekt zrzesza najlepszych naukowców i ekspertów w tej dziedzinie i inncenione sieci. Przyniesie on wiele odpowiedzi na powyższe pytania. Uważamy, że istnieją dwa obszary, w których inteligentne specjalizacje mogą przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności regionu. Pierwszy z nich związany jest z wykorzystaniem „procesu przedsiębiorczego odkrywania”, co dla wielu regionów oznacza

nowe podejście do kształtowania polityki na poziomie regionalnym. Proces ten wymaga znacznie większego zaangażowania, co jest określane jako „potrójna spirala”: instytucji biznesowych, edukacyjnych i badawczych oraz samorządów lokalnych i regionalnych. „Proces przedsiębiorczego odkrywania” jest podejściem bardziej oddolnym i skoncentrowanym na rynku, który pomaga zidentyfikować gdzie region ma konkurencyjną przewagę i ma na celu pomoc w zrozumieniu tego, co możemy nazywać

„gospodarką realną” – czyli co wytwarzamy i co sprzedajemy. Nie wszystkie regiony mają doświadczenie w prowadzeniu otwartego dialogu, który jest niezbędny między partnerami i właśnie tutaj Grupa Robocza Inteligentnych Specjalizacji sieci ERRIN może pomóc regionom porównać ich różne podejścia i opracować regionalne strategie. Poprzez stworzenie silnych powiązań między graczami „potrójnej spirali”, region może wspierać skuteczny ekosystem badań naukowych i innowacji.

Po drugie, określenie regionalnych specjalizacji może pomóc regionom znaleźć regiony partnerskie, które mają takie same specjalizacje. Oznacza to, że mogą one pracować razem, aby wzajemnie wzmacniać klastry, tworzyć globalny łańcuch wartości i szukać ogólnych możliwości współpracy. Identyfikacja regionów o podobnej specjalności jest możliwa dzięki platformie inteligentnej specjalizacji, ale tutaj ERRIN może bardziej spersonalizować kontakt między regionami poprzez tematyczne Grupy Robocze.

Nie wszystkie regiony są na takim samym poziomie innowacyjności. Czy ERRIN ma inne podejście do tych mniej zaawansowanych?

Wszystkie regiony różnią się pod względem geograficznym, historycznym lub sytuacją gospodarczo-polityczną. Dlatego nie ma mowy o podejściu uniwersalnym. ERRIN pracuje głównie z biurami regionalnymi w Brukseli. Oczywiście jest, że regiony zdefiniowane przez Regionalny Ranking Innowacyjności jako innowacyjni liderzy, różnią się od regionów uznanych za skromnych innowatorów. Często różnice te są uznawane jako następstwo sytuacji geograficznej, poziomu uniwersytetów, lokalizacji du-

żych firm działających w sektorach intensywnych badań, dobrej łączności i jakości życia. Regiony zaawansowane w zakresie badań i innowacji często służą sieci ERRIN jako liderzy Grup Roboczych i odgrywają większą rolę w działaniach politycznych ERRIN'u. Z kolei regiony o niższym poziomie innowacyjności mogą potrzebować silnego wsparcia w celu nawiązania odpowiednich kontaktów w Brukseli: w Komisji Europejskiej bądź też z innymi regionami. I tu ERRIN może

je wspierać i pomóc im budować ich regionalny potencjał.

Podczas niedawno zorganizowanego przez nas szkolenia nt programu Horyzont 2020 zbadaliśmy możliwości mniej rozwiniętych regionów Europy poprzez programy teaming i twinning, przyszły program ERA Chairs i działania w ramach programu Marie Skłodowskiej-Curie, takie jak np. program COFUND.

Strategiczne myślenie oscylujące wokół tych trzech źródeł finansowania może zapewnić regionom środki na poprawę wyników ich badań i innowacji.

Małopolska należy do sieci ERRIN od 2013 roku. Jakie korzyści może odnieść z tytułu tej przynależności?

Wartością dodaną dla Małopolski może być to, że sieć ERRIN może posłużyć do zdobycia wiedzy na temat europejskiego programu badań naukowych i innowacji oraz upewnić się, że podmioty mogą się nią również podzielić w regionie. ERRIN jest doskonałą siecią do wymiany informacji i „miękkiej inteligencji” o polityce europejskiej. Z naszego co tygodniowego e-newslettera i kalendarza online można się dowiedzieć o wydarzeniach i spotkaniach w Brukseli oraz uzyskać informacje na temat badań i innowacji, które mogą być użyteczne dla partnerów regionalnych. Każdy region może wybrać

temat Grupy Roboczej, do której chce należeć i brać udział w jej rozwoju. Pozwala to poznać regiony o podobnych zainteresowaniach, dzięki czemu Małopolska mogłaby znaleźć przyszłych partnerów. Co ważne, ERRIN może także określić potencjał regionu. ERRIN partycypuje w wielu europejskich komitetach i forach, które często zasięgają jej rady odnośnie polityk i działań regionalnych. Gdy tylko jest to możliwe, w takich spotkaniach ERRIN zawsze będzie szukać możliwości dla członków sieci, aby pomóc im umacniać swą pozycję w Europie.

Członkostwo Małopolski również przynosi korzyści sieci ERRIN. Jako, że jest nas już 113 członków, masa krytyczna ERRIN stała się jeszcze większa, dlatego możemy wywierać większy wpływ na kształtowanie polityki i zapraszać prelegentów wysokiego szczebla do udziału w wydarzeniach organizowanych przez naszą sieć. Z kolei Komisja Europejska woli za naszym pośrednictwem kierować jedną odpowiedź do stu regionów, niż odpowiadać na 100 indywidualnych zapytań.

Wartością dodaną dla Małopolski może być to, że sieć ERRIN może posłużyć do zdobycia wiedzy na temat europejskiego programu badań naukowych i innowacji

Inteligentne specjalizacje Małopolski

Źródłem koncepcji inteligentnej specjalizacji (smart specialisation) należy szukać w ogłoszonym w 2009 r. raporcie Komisji Europejskiej pt. Wiedza na rzecz wzrostu (Knowledge for Growth).

Był to wynik prac eksperckiej grupy doradczej, która poszukiwała nowych, bardziej skutecznych sposobów realizacji polityk publicznych w zakresie wiedzy i innowacji. W raporcie wskazano, że władze publiczne, w szczególności szczebla regionalnego, powinny identyfikować obszary, w których w przyszłości możliwe jest osiągnięcie przewagi konkurencyjnej gospodarek krajowych i regionalnych m.in. poprzez tworzenie zachęt do inwestowania podmiotów gospodarczych. Takie rozumowanie znalazło uznanie u decydentów unijnych – idea inteligentnych specjalizacji została wpisana do strategii Europa 2020. W Strategii tej, rozwój inteligentnych specjalizacji ma służyć osiągnięciu celów w zakresie inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego.

PIOTR KOPYCIŃSKI

Absolwent Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Akademii Ekonomicznej w Krakowie (specjalność Gospodarka i Administracja Publiczna). Asystent w Katedrze Gospodarki i Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Uczestnik projektów badawczo-wdrożeniowych w dziedzinie innowacji, analizy polityk publicznych i rozwoju regionalnego oraz autor publikacji o tej tematyce. Jego zainteresowania badawcze obejmują także zagadnienia sieciowych form zarządzania w gospodarce. Członek Zespołu Zadaniowego ds. przygotowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020 (RSI WM) oraz współredaktor RSI WM. W ramach działalności dydaktycznej zajmuje się problematyką polityki regionalnej, rozwoju lokalnego i regionalnego oraz samorządu terytorialnego.

Politykę publiczną realizowaną zgodnie z założeniami inteligentnych specjalizacji od dotychczas wdrażanej wyróżnia przede wszystkim tzw. przedsiębiorcze odkrywanie (entrepreneurial discovery) – interaktywny proces, podczas którego podmioty gospodarcze dostarczają władzom publicznym informacji, co wyróżnia region w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji. Na podstawie tego przekazu władze decydują o kierunkach interwencji publicznej. Należy podkreślić, że w kontekście realizacji strategii Europa 2020 inteligentna specjalizacja stała się istotnym elementem regionalnej polityki innowacyjnej, znajdującym odzwierciedlenie w regionalnych strategiach na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3).

Zapisy dotyczące inteligentnej specjalizacji znajdują się w przygotowywanej Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RSI WM) - jednym z dziesięciu programów strategicznych przygotowywanych przez sa-

Władze publiczne, w szczególności szczebla regionalnego, powinny identyfikować obszary, w których w przyszłości możliwe jest osiągnięcie przewagi konkurencyjnej gospodarek krajowych i regionalnych

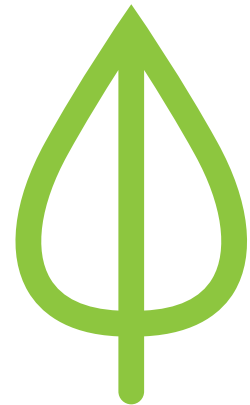
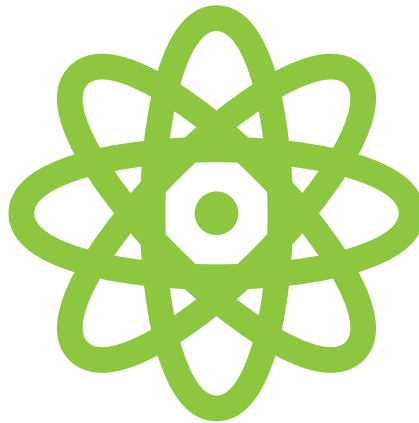
morząd województwa na potrzeby realizacji projektów w ramach nowego okresu programowania Unii Europejskiej (2014-2020).

W RSI Województwa Małopolskiego położony został nacisk na wspieranie specjalizacji regionalnej w Małopolsce. Wybór kluczowych dziedzin dla specjalizacji regionalnej został dokonany przy uwzględnieniu wyników projektów: Foresight technologiczny na rzecz zrównoważonego rozwoju Małopolski oraz Perspektywa Technologiczna Kraków-Małopolska 2020. Proces wyboru dziedzin kluczowych dla specjalizacji regionalnej uwzględniał też zapisy znajdujące się w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 oraz wnioski wynikające z wykonanych na potrzeby RSI WM analizy strategicznej gospodarki województwa małopolskiego oraz pogłębionej diagnozy.

Nierozzerwalnym elementem procesu wyboru inteligentnych specjalizacji Małopolski były konsultacje i dyskusje z regionalnymi interesariuszami podczas posiedzeń Zespołu Zadaniowego ds.

przygotowania RSI WM, posiedzeń Małopolskiej Rady Innowacji, Małopolskiej Rady Społeczeństwa Informacyjnego oraz w ramach konsultacji środowiskowych i konsultacji społecznych dokumentu RSI WM. W skład tych gremiów wchodzi przedstawiciele różnych grup interesariuszy, tj.: małopolskich przedsiębiorstw, jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu oraz władz lokalnych i regionalnych.

Rozwój inteligentnych specjalizacji ma służyć osiągnięciu celów w zakresie inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego.

Prace nad ostatecznym kształtem RSI WM wciąż trwają. W momencie powstawania niniejszego tekstu do tzw. inteligentnych specjalizacji Małopolski zaliczono następujące obszary:

- Nauki o życiu (life sciences)
- Energia zrównowazona
- Technologie informacyjne i komunikacyjne
(w tym multimedia)
- Chemia

Wybór obszarów inteligentnych specjalizacji nie pozostanie bez wpływu na kierunki regionalnej polityki innowacyjnej w Małopolsce w najbliższych latach.

Jak bowiem zauważono w wydanym przez Komisję Europejską Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3), regionalne strategie rozwoju zawierające zapisy dotyczące inteligentnych specjalizacji:

- Pozwalają skoncentrować wsparcie w zakresie prowadzonej polityki i inwestycji na kluczowych regionalnych priorytetach, wyzwaniach i potrzebach w zakresie rozwoju opartego na wiedzy, włącznie z działaniami związanymi z ICT;
- Umożliwiają bardziej optymalne wykorzystanie mocnych stron, przewag konkurencyjnych oraz potencjału regionu;
- Sprzyjają powstawaniu i wdrażaniu innowacji, stymulują inwestycje sektora prywatnego;
- Prowadzą do większego zaangażowania interesariuszy w procesy przygotowywania i wdrażania polityk publicznych, zachęcając do innowacyjności i eksperymentowania.

Od inteligentnych specjalizacji do Awangardowej Inicjatywy

Wywiad z Janem Larosse, doradcą politycznym ds. przemysłu i innowacji przy rządzie Flandrii

JAN LAROSSE

Jan Larosse jest starszym doradcą ds. innowacji i polityki przemysłowej w rządzie Flandrii. Wcześniej przez kilka lat pracował jako oddelegowany ekspert krajowy w Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji, zajmując się między innymi rozwojem koncepcji inteligentnych specjalizacji. Obecnie sprawuje rolę sekretarza „Awangardowej Inicjatywy, Nowy Wzrost dzięki Inteligentnej Specjalizacji”.

Celem inicjatywy było wywarcie wpływu na przebieg ówczesnie toczącej się debaty na temat reindustrializacji Europy

Renata Jasiołek, Przedstawicielstwo Małopolski w Brukseli: Flandria dała impuls do zawiązania „Awangardowej Inicjatywy”. Jak się to wszystko zaczęło, kto wpadł ten pomysł?

Jan Larosse: Flandria przyjęła model inteligentnej specjalizacji jako element swojej metodologii politycznego działania na rzecz innowacji i rozwoju przemysłu. Proces ten przebiegał stopniowo, gdyż już od pewnego czasu szukaliśmy właśnie odpowiedniego podejścia do ustalania priorytetów w dziedzinie innowacji i przemysłu, zadając sobie pytanie jakie gałęzie powinny otrzymać szczególne wsparcie by doprowadzić do przemiany naszej gospodarki. Od zawsze optowaliśmy za podejściem bazującym na oddolnych inicja-

tywach. W związku z tym, nasi lokalni przywódcy z łatwością dali się przekonać do zasady „przedsiębiorczego odkrywania” jako podstawy dla ustalania priorytetów w ramach inteligentnej specjalizacji. Ministerstwo Innowacji i Gospodarki, oraz później nasz Minister-Prezydent, przyjęli inteligentną specjalizację za ramy, wewnątrz których definiowane będą nowe, lepiej ukierunkowane polityki rozwoju innowacji i przemysłu, w kontekście międzynarodowym, a szczególnie europejskim. Rozwi-

nęliśmy koncepcję szerszego zastosowania inteligentnych specjalizacji poprzez dialog z przedstawicielami Komisji Europejskiej, jak np. Jednostką ds. Zrównoważonego Rozwoju Mikela Landabasso z Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO), oraz przedstawicielstwami regionów w Brukseli. Organizacja konferencji wysokiego szczebla 8.11.2013 r. w Parlamencie Europejskim przez Flandrię i DG REGIO, pod tytułem „Regiony siłą napędową nowego wzrostu

Inteligentna specjalizacja jest być może najważniejszym obecnie strategicznym podejściem na rzecz pobudzenia nowego wzrostu w Europie.

gospodarczego dzięki inteligentnej specjalizacji”, objętej patronatem Przewodniczącego Hermana Van Rompuy’a i Komisarzy Hahna i Geogheana-Guinn, była kamieniem milowym w procesie przyznania inteligentnej specjalizacji roli siły napędowej nowego wzrostu gospodarczego w Europie. Pomysł większego zaangażowania regionów, został zaproponowany przez moderatorkę tej konferencji, Ann Mettler z organizacji Lisbon Council. I tą drogą poszliśmy. Z inicjatywy naszego Ministra-Prezydenta, przywódcy i przedstawi-

cieli 10 regionów, zgodzili się, podczas kameralnego spotkania w czasie trwania konferencji, zainicjować Awangardową Inicjatywę, Nowy Wzrost dzięki Inteligentnej Specjalizacji”. W tamtym momencie, celem inicjatywy było wywarcie wpływu na przebieg ówczesnie toczącej się debaty na temat reindustrializacji Europy, kapitalizacji oddolnych działań klastrów regionalnych, które chciałyby ze sobą współpracować wokół inteligentnie zidentyfikowanych łańcuchów wartości w przyszłości. Stanowisko to znalazło odzwierciedlenie

w liście do Przewodniczącego Rady Europejskiej z dnia 30 stycznia 2014 r., podpisanym przez politycznych przywódców 15 regionów. Teraz jest nas już 17. Drzwi pozostają otwarte dla wszystkich, którzy pragną dawać przykład, przy wsparciu Komisji Europejskiej, w rozwijaniu inter-regionalnej współpracy poprzez wspieranie przekształcania klastrów regionalnych w klastry światowej klasy.

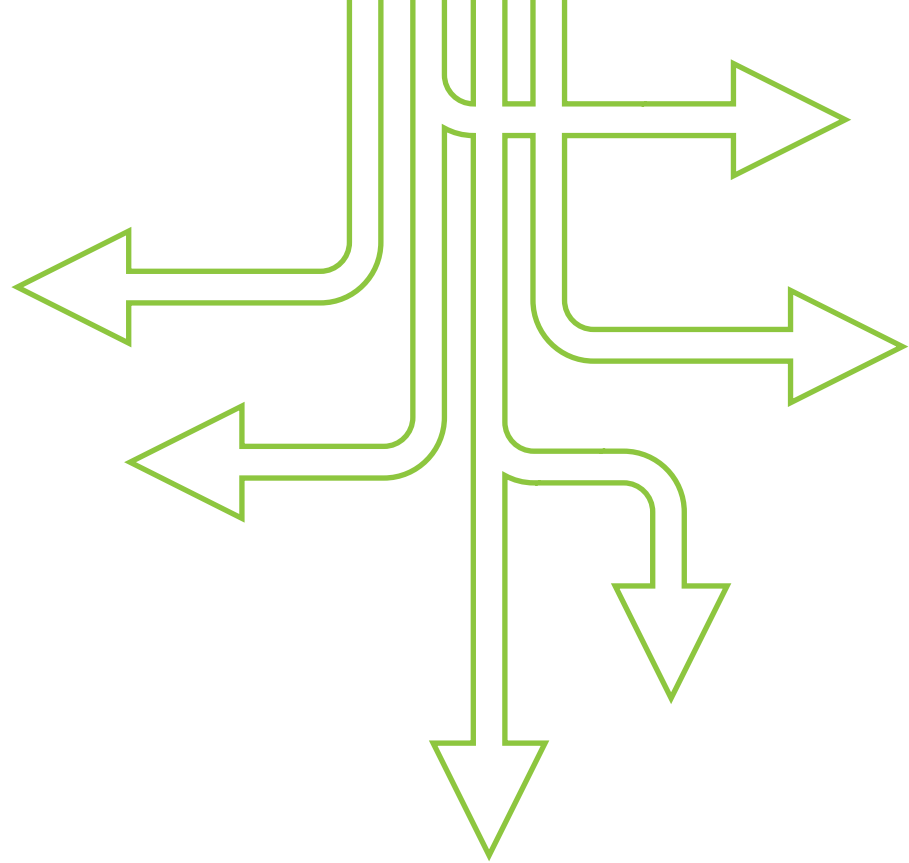
Wprowadzenie w życie prawdziwie inteligentnych specjalizacji, przekazujących przywódczą rolę w procesie odkrywania silnym klastrom, uwolni zwielokrotniony potencjał inwestycji przedsiębiorstw

Czy Flandria, jako region, postrzega inteligentną specjalizację jako klucz do zrównoważonego rozwoju w Europie?

W związku z tym, o czym mówiłem, wierzę, że inteligentna specjalizacja jest być może najważniejszym obecnie strategicznym podejściem na rzecz pobudzenia nowego wzrostu w Europie. Jest to nierozdzielnie związane z politycznym przywództwem na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, nawiązującym relacje z tymi nowymi rynkami poprzez wszelkie dostępne instrumenty, od nowych regulacji,

po nową infrastrukturę. Jednak dopiero wprowadzenie w życie prawdziwie inteligentnych specjalizacji, przekazujących przywódczą rolę w procesie odkrywania silnym klastrom, uwolni zwielokrotniony potencjał inwestycji przedsiębiorstw, wykraczających daleko poza granice osiągalne dla unijnych programów działających w pojedynkę.

Czy Pana zdaniem, jako eksperta od innowacji i polityki przemysłowej, inteligentna specjalizacja jest szansą dla UE?

Inteligentna specjalizacja nie odnosi się jedynie do naszych programów operacyjnych, służących pozyskiwaniu unijnego finansowania. Przyjęliśmy ją za wytyczną naszych polityk na rzecz innowacji i przemysłu, aby pozwolić się rozwijać silnym klastrom o międzynarodowej renomie. W ten sposób uznajemy istotne znaczenie międzynarodowych powiązań naszych działań w tej dziedzinie. Jest to niezbędne, gdyż

będziemy musieli zharmonizować nasze działania tak, aby wzajemnie się one uzupełniały. Nie możemy rozwijać nowych rynków dla produktów biologicznych, technologii z sektora zdrowia, czy e-mobilności w samej Flandrii. Są to nowe rynki, odpowiadające kluczowym wyzwaniom stojącym przed społeczeństwami, wymagające zmian systemowych w skali globalnej. Chcemy być konkurencyjni na specyficz-

nych segmentach tych pionierskich rynków. Będzie to możliwe tylko wtedy, kiedy połączymy siły i stworzymy masę krytyczną, wzajemnie się uzupełnimy w nowych łańcuchach wartości i wtedy odnajdziemy nasze prawdziwe inteligentne specjalizacje.

Jakie nadzieje pokładają regiony zrzeszone w projekcie Awangardowej Inicjatywy?

Największą nadzieją jest, że „inteligentna specjalizacja dla nowego wzrostu” przejdzie do nurtu głównego. Tak aby, paradoksalnie, Awangardowa Inicjatywa straciła rację bytu, kiedy wszystkie regiony i wszystkie poziomy władzy przyswoją już sobie inteligentną specjalizację i będą wykorzystywać inwestycje realizowane przez pozostałe, dla osiągnięcia wspólnych celów. Zajmie to pewnie jeszcze tro-

chę czasu. Dlatego też regiony zrzeszone w Awangardowej Inicjatywie natchnione są dużą wolą dawania dobrego przykładu i uczenia się ze wspólnych inicjatyw Awangardowej Inicjatywy, takich jak np., realizowana wspólnie z Komisją Europejską, Platforma Inteligentnych Specjalizacji w dziedzinie Zaawansowanych Technologii Produkcyjnych. Liczymy, iż pierwsze rezultaty pojawią się już latem bieżącego roku.

Małopolska podbija Brukselę

Partnerzy Vaguard Initiative opowiedzieli się za pełniejszym wykorzystaniem i upowszechnieniem zasad inteligentnej specjalizacji

Małopolska w elitarnym gronie liderów Vanguard Initiative, nadającej ton w dziedzinie innowacji.

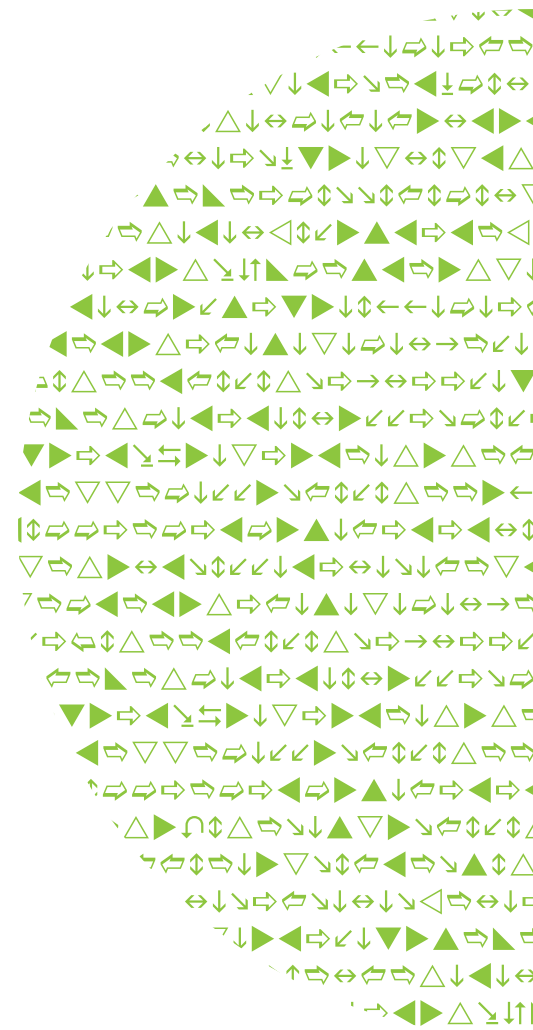
Awangardowa inicjatywa na rzecz nowego wzrostu gospodarczego dzięki inteligentnej specjalizacji tzw. „Vaguard Initiative”, jest polityczną inicjatywą przywódców wysoko rozwiniętych regionów Unii Europejskiej, które chcą nadawać ton i wyznaczać kierunki rozwoju i wzrostu gospodarczego UE. W praktyce oznacza to tworzenie i wdrażanie strategii inteligentnej specjalizacji. Regiony zrzeszone w Inicjatywie Vanguard uznały bowiem inteligentną specjalizację nie tylko za uwarunkowanie ex-ante europejskiej polityki spójności, ale także za wiodącą zasadę własnych polityk, w obszarze innowacji i przemysłu.

Idea Vaguard Initiative zrodziła się podczas konferencji wysokiego szczebla, zorganizowanej w Brukseli dniu 8.10.2013. Zgodnie z przyjętą wówczas deklaracją, partnerzy Vaguard Initiative opowiedzieli się za pełniejszym wykorzystaniem i upo-

wszechnieniem zasad inteligentnej specjalizacji w celu wzmocnienia konkurencyjności Unii Europejskiej i zapewnienia jej przyszłego rozwoju.

Podjęta przez regionalnych liderów politycznych współpraca ma na celu wspieranie wdrażania idei Paktu Przemysłowego za pomocą rozwoju wielopoziomowych inwestycji europejskich i inicjatyw klastrowych wobec nowych lub modernizujących się gałęzi przemysłu. Długofalowym celem Inicjatywy jest generowanie miejsc pracy i wzrostu gospodarczego poprzez inwestowanie w priorytetowe dziedziny o znaczeniu strategicznym dla reindustrializacji. W skład Vanguard Initiative wchodzi regiony o silnych ambicjach przemysłowych i strategiach na rzecz inteligentnej specjalizacji, które mogą posłużyć odnowie przemysłu (Kraj Basków, Flandria, Lombardia, Małopolska, Nadrenia Północna Westfalia, Szkocja, Skania, Południo - Wschodnia Holandia, Tampere i Walonia).

Długofalowym celem Inicjatywy jest generowanie miejsc pracy i wzrostu gospodarczego

Przygotowania do szczytu Rady Europejskiej w marcu 2014 r., poświęconego europejskiej polityce przemysłowej, stały się okazją do podkreślenia znaczącej roli regionów oraz oddolnego partnerstwa w zakresie inteligentnej specjalizacji międzyregionalnej na rzecz wzrostu przemysłowego. Dlatego właśnie liderzy regionów zrzeszonych wokół Vanguard Initiative podczas spotkania w dniu 30.01.2014 r., zdecydowali się podpisać w tej sprawie [list intencyjny do Przewodniczącego Rady Europejskiej do Hermana Van Rompuy'a](#).

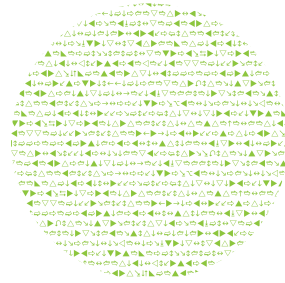
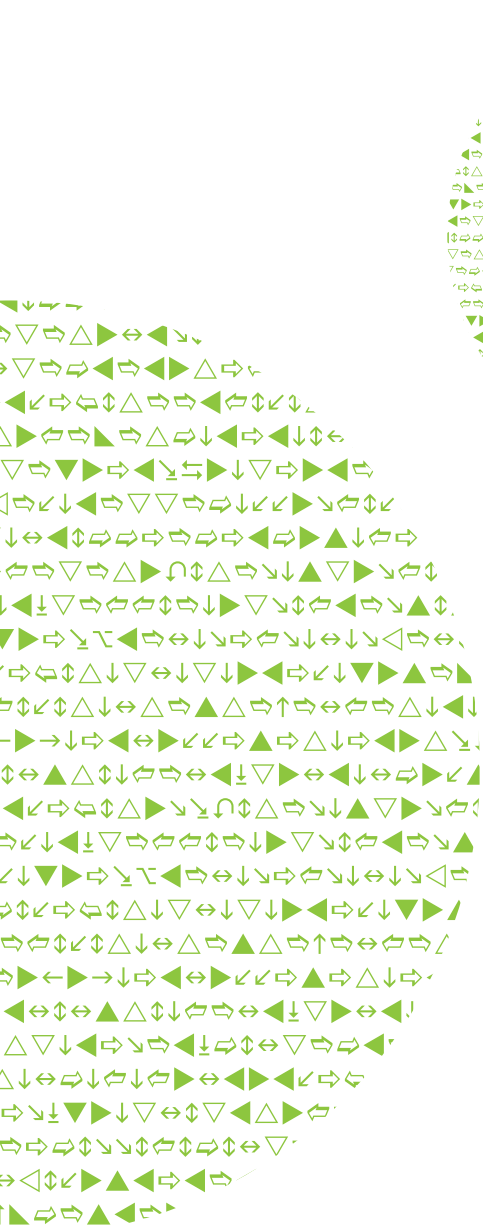
Ponadto, celem spotkania wysokiego szczebla partnerów Inicjatywy Vanguard z przedstawicielami Komisji Europejskiej w dniu 30.1.2014 było omówienie możliwości wykorzystania platformy inteligentnej specjalizacji S3 (wzmiankowanej w Komunikacie KE z dnia 22 stycznia 2014), a także metod tworzenia i wspierania pionierskich rynków europejskich i światowej klasy klastrów, które docelowo, dzięki międzyregionalnej współpracy i wymianie doświadczeń, powinny stać się konkurencyjne na arenie światowej.

Uczestnicy spotkania na wysokim szczeblu rozmawiali także na temat dostosowania międzyregionalnych i europejskich instrumentów, wspierających oddolne inicjatywy klastrowe w 6 zidentyfikowanych przez KE w 2012 r. priorytetowych dziedzinach, nakierowanych na odrodzenie przemysłu w Europie.

Dzięki zabiegom Przedstawicielstwa Małopolski w Brukseli, Małopolska znalazła się tym elitarnym i awangardowym gronie, ponieważ doceniono prowadzone przez władze samorządu inwestycje, wykorzystujące kluczowe atuty rozwojowe województwa: kapitał intelektualny, aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców. To dzięki nim, w Małopolsce powstaje silny przemysł wiedzy i nowoczesnych technologii, uznany za główne gałęzie konkurencyjnej gospodarki. Wspierając innowacje i wykorzystując nowoczesne rozwiązania technologiczne Małopolska pragnie jednocześnie tchnąć nowego ducha w tradycyjne sektory gospodarki, które stanowią o sile regionu.

W skład Vanguard Initiative wchodzi regiony o silnych ambicjach przemysłowych i strategiach na rzecz inteligentnej specjalizacji

Z początkiem 2014 roku do Vanguard Initiative dołączyły nowe regiony: Rhône-Alpes, Górna-Austria, Norte, Badenia-Wirtembergia, Asturia, a kolejne są w trakcie przystąpienia...

[Czytaj więcej o Vanguard Initiative](#)

Autor: Renata Jasiolek

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów

22 stycznia 2014

Działania na rzecz odrodzenia przemysłu europejskiego

1. Wprowadzenie

Unia Europejska wychodzi z najdłuższej w swojej historii recesji. W trzecim kwartale 2013 r. PKB w 28 państwach członkowskich (UE-28) wzrósł o 0,2 %. Polepszenie nastrojów gospodarczych i zaufania konsumentów świadczy o tym, że dzięki reformom strukturalnym, poprawie zarządzania makroekonomicznego oraz działaniom podjętym w sektorze finansowym stan gospodarki europejskiej udało się ustabilizować. UE czyni postępy we właściwym kierunku, jednak ożywienie gospodarcze jest nieznaczne: Komisja przewiduje, że w 2014 r. w UE-28 PKB wzrośnie o 1,4 %, a stopa bezrobocia w ciągu kolejnych dwóch lat wyniesie około 11 %. Dlatego też wspieranie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności celem utrzymania i wzmocnienia ożywienia koniunktury oraz w celu realizacji celów strategii „Europa 2020” stało się głównym priorytetem dla Komisji i państw członkowskich UE. (...).

2. Modernizacja przemysłu: inwestycje w innowacje, nowe technologie, czynniki produkcji i umiejętności

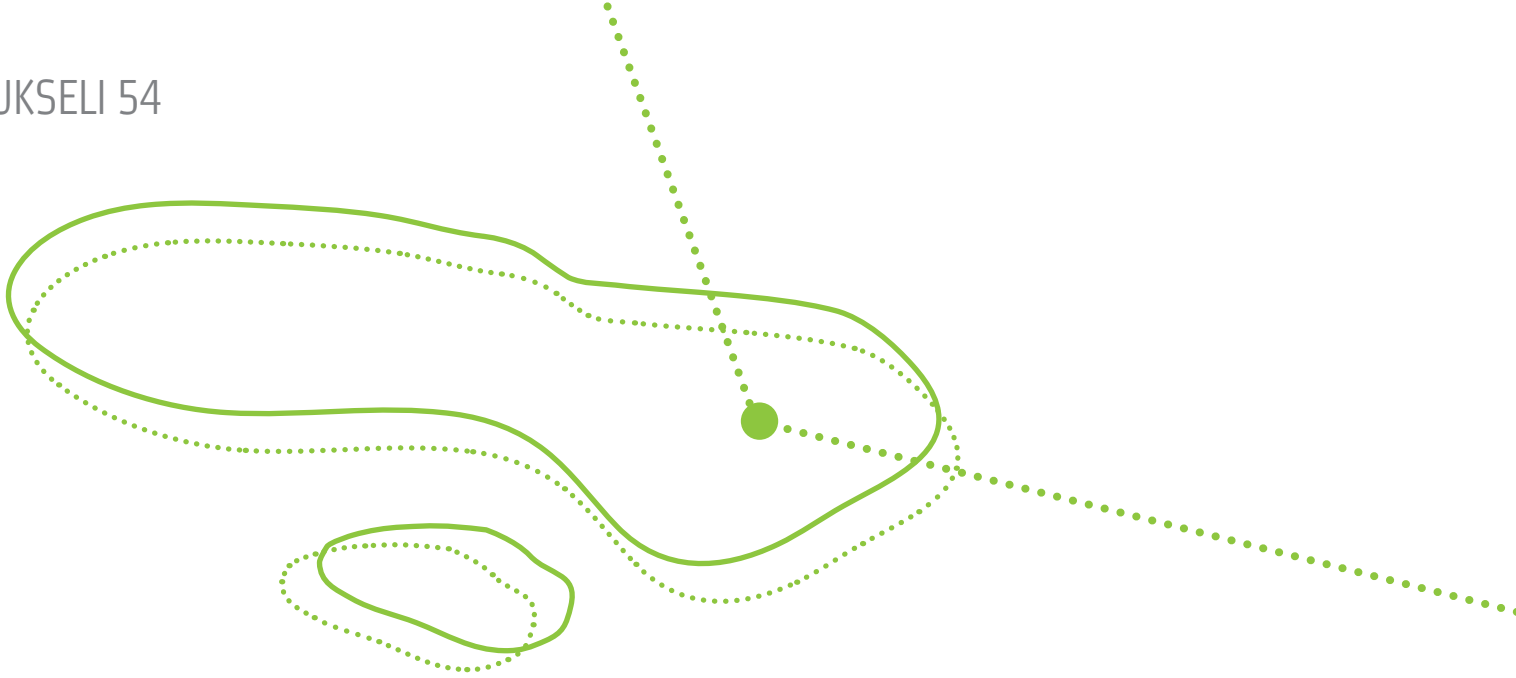
Ze względu na ograniczone zasoby naturalne i energetyczne oraz ambitne cele społeczne i środowiskowe przedsiębiorstwa unijne nie mogą być konkurencyjne w odniesieniu do produktów o niskich cenach i niskiej jakości. Aby zapewnić swoją konkurencyjność na rynkach światowych, muszą one stawiać na innowacyjność, wydajność, efektywne gospodarowanie zasobami i wysoką wartość dodaną. Przewaga komparatywna Europy w gospodarce światowej będzie nadal znajdowała się po stronie towarów i usług o wysokiej wartości dodanej, skutecznego zarządzania łańcuchami wartości i dostępu do rynków na całym świecie. Innowacyjność i rozwój technologiczny pozostaną zatem głównym źródłem konkurencyjności dla przemysłu w UE. Z tego względu konieczne są dalsze starania, by osiągnąć cel strategii „Europa 2020”, jakim jest przeznaczanie 3 % PKB na badania i rozwój.

2.1. Stymulowanie inwestycji w innowacyjność i nowe technologie

Aby wspierać inwestycje w innowacje, państwa członkowskie, regiony i przemysł mogą korzystać z coraz szerszego zakresu polityki, przepisów i instrumentów finansowych, które daje im do dyspozycji Komisja. W ramach programu „Horyzont 2020”, w szczególności jego filaru „Wiodąca pozycja w przemyśle”, na badania i innowacje przeznaczonych zostanie blisko 80 mld EUR. Obejmuje to wsparcie dla kluczowych technologii prorozwojowych, które zmienią globalne łańcuchy wartości, zwiększą efektywność gospodarowania zasobami i przekształcą międzynarodowy podział pracy. Aby ułatwić rynkowe wykorzystywanie wyników badań, program „Horyzont 2020” będzie również finansować prototypy bardziej odpowiadające potrzebom rynku i projekty demonstracyjne. Kluczowym elementem nowego programu ramowego jest połączenie sił z sektorem prywatnym w ramach partnerstw publiczno-prywatnych w kluczowych obszarach przemysłu, w celu wspierania dodatkowych inwestycji prywatnych.

Ponadto wraz z przyjęciem nowych wieloletnich ram finansowych na lata 2014-2020 z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych państwom członkowskim udostępnionych zostanie co najmniej 100 mld EUR w celu finansowania inwestycji w innowacje, zgodnie z priorytetami polityki przemysłowej. W latach 2014-2020 inwestycje w innowacje przeprowadzone przez europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne będą zgodne z koncepcją „inteligentnej specjalizacji”, aby umożliwić państwom członkowskim i regionom skoncentrowanie inwestycji na dziedzinach, w których mają przewagę konkurencyjną, a także zachęcić do tworzenia ogólnoeuropejskich łańcuchów wartości. Wiele obszarów tematycznych zaproponowanych przez państwa członkowskie i regiony w ramach strategii inteligentnej specjalizacji jest związanych z sześcioma strategicznymi obszarami wyznaczonymi na podstawie polityki przemysłowej wprowadzającej kompleksowy pakiet finansowania do dyspozycji regionów. Ponieważ państwa członkowskie coraz częściej pragną wspierać

inwestycje w strategicznych obszarach przemysłu, Komisja aktualizuje zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na rzecz badań, rozwoju i innowacji oraz reformuje zasady udzielania zamówień publicznych w celu stworzenia masy krytycznej po stronie popytu i poprawy efektywności w przydzielaniu zasobów przy pełnym poszanowaniu reguł konkurencji i rynku wewnętrznego. Konieczność przyspieszenia inwestycji w przełomowe technologie w szybko rozwijających się obszarach było główną przyczyną określenia przez Komisję w komunikacie w sprawie polityki przemysłowej z 2012 r. sześciu obszarów, w których należy wspierać inwestycje.

Do tych strategicznych, przekrojowych obszarów należą: zaawansowane przetwórstwo przemysłowe, kluczowe technologie prorozwojowe, czyste ekologicznie pojazdy i transport, produkty biotechnologiczne, budownictwo i surowce oraz inteligentne sieci.

